CONCEDIUL PARȚIAL PLĂTIT DE ÎNGRIJIRE A COPILULUI

Tatiana MACOVEI
CZU: 349.22:331.224.64 macovei.tanea@gmail.com

Baza legală a acordării concediului parțial plătit de îngrijire a copilului o reprezintă articolul 124 alin. (2) Codul muncii [1] al Republicii Moldova. Dreptul la concediul de îngrijire a copilului are un caracter universal, în sensul că poate fi folosit de orice salariat, femeie sau bărbat, indiferent de statutul său: salariat încadrat cu contract de muncă pe perioadă determinată sau pe perioadă nedeterminată, cu durata normală a timpului de muncă sau cu timp de muncă parţial etc. Părinții copiilor mici decid de comun acord cine și cât va folosi concediul parțial plătit de îngrijire a copilului, însă politica familială trebuie să contribuie la realizarea egalității de șanse între femei și bărbați pe piața forței de muncă, al promovării participării femeilor la viața activă și al repartizării responsabilităților familiale între femei și bărbați.

Titularii. Articolul 124 alin. (2) prevede: care prevede: în baza unei cereri scrise, persoanelor asigurate indicate la alin.(1) – femeilor salariate, ucenicelor și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parţial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizaţiei din bugetul asigurărilor sociale de stat. Suplimentar, potrivit alin. (4) al aceluiași articol, concediul parţial plătit pentru îngrijirea copilului se acordă, în baza unei cereri în formă scrisă, tatălui copilului ori unuia din bunici sau unei alte rude care se ocupă nemijlocit de îngrijirea copilului, precum şi tutorelui, în cazul în care persoanele indicate la alin. (1) – (femeile salariate, ucenicele sau soțiile aflate la întreținerea salariaților) nu utilizează concediul prevăzut la alin. (2). Concediul parţial plătit pentru îngrijirea copiilor născuţi dintr-o sarcină gemelară, de tripleţi sau multipleţi se acordă, la cerere scrisă, ambilor părinţi sau altor persoane asigurate prevăzute la alin. (4) art. 124 Codul muncii.

Durata. Concediul parţial plătit pentru îngrijirea copilului poate fi folosit integral sau pe părţi în orice timp, până când copilul va împlini vârsta de 3 ani.

Acest concediu se include în vechimea în muncă, inclusiv în vechimea în muncă specială, și în stagiul de cotizare.

Indemnizații. Potrivit art. 18 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate de muncă și alte prestații de asigurări sociale [2] asiguratul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului conform următoarelor opțiuni:

a) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului;

b) de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și până la data împlinirii vârstei de 2 ani și 2 luni a copilului. Pentru perioada concediului pentru îngrijirea copilului după împlinirea vârstei de 2 ani și 2 luni și până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, indemnizația lunară pentru creșterea copilului nu se acordă.

În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului diferă de la unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acestuia. Pentru unul şi acelaşi copil se stabileşte o singură indemnizaţie.

Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie:

a) 30% din baza de calcul stabilită la art. 7 al Legii 289/2004 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin. (1) lit. a) art. 18 al Legii 289/2004;

b) 60% din baza de calcul stabilită la art. 7 al L289/2004 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decât cuantumul dublu al indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, până la împlinirea vârstei de 1 an a copilului și 30% din baza de calcul stabilită la art. 7 pentru fiecare copil, din ziua următoare celei de împlinire a vârstei de 1 an și până la împlinirea vârstei de 2 ani și 2 luni a copilului, dar nu mai puțin decât cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul

solicitării opțiunii prevăzute la alin. (1) lit. b) din art. 18 al Legii 289/2004

Opțiunea solicitată inițial pentru stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului nu poate fi modificată ulterior. În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului se angajează, își reia activitatea de muncă sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani ori desfășoară activități în scopul obținerii de venit, indemnizația stabilită se suspendă, cu excepția cazului în care de aceasta beneficiază mama sau tatăl copilului, și se stabilește, la cerere, uneia dintre persoanele menționate la alin. (2) art. 18 al legii 289/2004, dacă întrunește condițiile prevăzute la art. 6 alin (1) și (2) al aceleiași legi. Este important de evidențiat faptul că mama sau tata care, după acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, îşi reia activitatea, se angajează, desfăşoară activităţi în scopul obținerii de venit sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizaţie lunară. În cazul copiilor gemeni, tripleți sau multipleți, de dreptul la indemnizaţie pentru creşterea copilului beneficiază, la cerere, opţional: concomitent ambii părinţi sau concomitent două persoane asigurate menţionate la alin. (2) art. 18 al Legii 289/2004. Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizaţie/indemnizaţii pentru copilul/copiii de care îngrijeşte nemijlocit. Pentru unul şi acelaşi copil se stabileşte o singură indemnizaţie.

Informarea angajatorului. Potrivit art. 7 al Convenției colective (nivel național) nr. 2 privind timpul de muncă și odihnă în cazul în care salariatul aflat în unul dintre concediile pentru îngrijirea copilului dorește să reînceapă munca înainte de expirarea termenului concediului, acesta va informa, cu cel puţin 15 zile lucrătoare înainte, angajatorul în scris despre intenţia sa. Aceste prevederi au intrat în vigoare la data de 26.06.2015. Evident că aceste modificări vin în întâmpinarea angajatorului, astfel încât acesta să dispună de un timp rezonabil pentru a transfera, sau a înceta raporturile de muncă cu salariatul care a ocupat pentru această perioadă locul de muncă al titularului concediului parțial plătit de îngrijire a copilului.

Însă în practică deseori apar probleme vizavi de preavizarea angajatorului despre plecarea în concediul parțial plătit de îngrijire a

copilului, deoarece legislația în vigoare nu prevede un asemenea preaviz. Astfel *de lege ferenda* considerăm că legislația muncii ar trebui completată cu următoarele prevederi: *în care salariatul dorește să folosească concediul parțial plătit de îngrijire a copilului, acesta va informa, cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte, angajatorul în scris despre intenţia sa.* Modificările date vor asigura angajatorului un timp rezonabil pentru a recruta un alt salariat care va îndeplini munca salariatului plecat în concediu parțial plătit de îngrijire a copilului.

Referințe:

1. Codul muncii al Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 154 din 28.03.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 159-162 din 29.07.2003.
2. Legea nr. 289 din 22.07.2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate de muncă și alte prestații de asigurări sociale. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 168-170 din 10.09.2004.
3. Convenția colectivă (nivel național) nr. 2 privind timpul de muncă și odihnă. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 112-118 din 16.07.2004. Data intrării în vigoare: 16.07.2004.